

Rezerwat przyrody „Herby”.

Rozporządzenie nr 64/99 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 sierpnia 1999r. Dz.Urz.Woj. Podkarpackiego nr 20 z 1999r. uznaje za rezerwat przyrody pod nazwą "Herby" obszar lasu o powierzchni 145,71ha, położony w granicach gmin Frysztak i Wiśniowa, w Nadleśnictwie Strzyżów w Czarnorzecko-Strzyżowskim Parku Krajobrazowym.

Celem ochrony jest zachowanie oryginalnych wychodni skalnych na grzbiecie pasma Herbów, porośniętego lasami grabowymi i buczyną, odsłoniętych utworów skalnych oraz malowniczego przełomu Wisłoka - „Bramy Frysztackiej”.

Rezerwat obejmuje fragment pasma górskiego wchodzącego w skład Pogórza Dynowskiego, rozciągniętego przełomowym odcinkiem rzeki Wisłok. Wschodnia część rezerwatu obejmuje wzgórze Herby o wyrównanej powierzchni grzbietowej z kilkoma kulminacjami osiągającymi wysokość 350 - 450 m n.p.m. Grzbiet ten obniża się stopniowo w kierunku doliny Wisłoka, nad którą wznosi się 120-220m. Zachodnią część rezerwatu stanowi przełomowy odcinek Wisłoka oraz ograniczające go od zachodu wzniesienie Kopalina, osiągające wysokość 355m n.p.m.

Szata roślinna

Na obszarze rezerwatu wyróżniono wyłącznie zbiorowiska roślinności leśnej. Dominującym zespołem roślinnym jest grąd *Tilio - carpinetum*, z bukiem któremu towarzyszy grab, sporadycznie klon i lipa, oraz jodła i brzozy (czarna i brodawkowata). Znaczny udział w powierzchni rezerwatu ma również zbiorowisko buczyny karpackiej *Dentario glandulosae - Fagetum* zajmujące najbardziej strome, chłodne zbocza północne, bądź też przypotokowe partie głębokich wąwozów. Ważną rolę odgrywają tu olsza i jesion którym towarzyszy buk a także jodła występująca sporadycznie na obrzeżach płatów. Niewielki, kilkunastokrotny powierzchni płat zajmuje bór mieszany *Pino - Quercetum* na spłaszczeniu po południowej stronie grzbietu głównego wzniesienia na wysokości ok. 430m n.p.m. Zbiorowisko to charakteryzuje się dużym udziałem buka oraz obecnością jodły, a dominującym gatunkiem warstwy drzew jest sosna.

W rejonie kamieniołomu, zlokalizowanego w lewobrzeżnej części rezerwatu odnotowano wykształcony samosiewnie laszek brzoźowy. To pionierskie zbiorowisko roślinności drzewiastej wkracza na odlesiony kamieniołom zajmując siedlisko ciepłego grądu.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji odnotowano tutaj 165 gatunków roślin naczyniowych. Grupa roślinności drzewiastej obejmuje 45 gatunków.

Spośród roślin chronionych występują:

buławnik mieczolistny, zimowit jesienny, wawrzynek wilczełyko, kruszczyk szerokolistny, skrzyp olbrzymi, wroniec widlasty, widłak jałowcowaty, paprotka zwyczajna, pierwiosnek wyniosły, kalina koralowa, kopytnik pospolity, przytulia wonna, bluszcz pospolity.

Świat zwierzęcy uwidacznia się występowaniem kumaka górskiego i salamandry plamistej. Spośród dużych ssaków liczna jest sarna, rzadsze są dziki i jelenie.

Drapieżne ptaki reprezentują: puchacz, jastrząb, myszołów zwyczajny. Spośród innych gatunków awifauny występuje tutaj sójka, kowalik, drozdy i dzięciołowate. Gady reprezentuje liczny tutaj zaskroniec.

Osobliwości przyrody nieożywionej to liczne skałki w paśmie Herbów oraz odsłonięcia w obrębie nieczynnych kamieniołomów.